

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Obchodná akadémia Liptovský Mikuláš
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy na Obchodnej akadémii Liptovský Mikuláš
5. Kód projektu ITMS2014+	312011AGY1
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	4. 5. 2020
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	OALM
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Janka Klepáčová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.oalm.edupage.org

11. Manažérske zhrnutie:

Na stretnutí Klubu čitateľskej gramotnosti sme sa zaoberali problematikou "kritického čítania literárnych textov" so zameraním na poéziu. Pripomenuli sme si základné princípy práce s umeleckým textom, básnickými prostriedkami a motívmi v poézii, rozobrali sme metódy s básnickými textami, zamerané na kritické čítanie a analýzu básnického textu.

Učítelia analyzovali umelecké texty – básne a diskutovali o úlohách, ktoré boli k nim vytvorené, o ich vhodnosti a obtiažnosti.

V ďalšej časti vyučujúci pracovali s konkrétnymi básnickými textami a tvorili k nim úlohy.

Kľúčové slová:

umelecký text, básnický text, poézia, kritické čítanie umeleckého textu, analýza umeleckých textov, básnické prostriedky, úlohy k básnickým textom

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

V úvode stretnutia prezentovala Mgr. Janka Klepáčová svoje skúsenosti s kritickým čítaním poézie na rozbore vyučovacej hodiny, kde pracovala s textom **Jána Smreka Cválajúce dni**.

Hodina bola rozdelená na vecnú časť – informácie o Jánovi Smrekovi, o literárnom smere vitalizmus, ktorého je hlavným predstaviteľom a o jeho zbierkach. Žiaci kriticky čítali text o autorovi a vitalizme, potom z textov vyvodzovali nové poznatky a verbálne ich formulovali. V druhej časti hodiny pracovali s literárnou ukážkou Cválajúce dni:

- Vyjadrili svoj dojem z prvého prečítania básne
- Analyzovali a vysvetľovali, prečo sa báseň pokladá za programovú báseň, aké posolstvo odovzdáva J. Smrek svojim rovesníkom, aké znaky vitalizmu v nej nachádzame
- Analyzovali výstavbu verša – voľný verš (rozmiestnenie v riadkoch, rým a rytmus)
- Hodnotili uvoľnenosť rytmickej organizácie veršov, rým využíva Smrek len občas
- Pokúšali sa o hlasné čítanie textu s dôrazom na jeho porozumenie, kľúčové pojmy a motívy
- Vyhľadávali opakovacie figúry v texte a tiež tematické opakovanie motívov
- Hodnotili celkové vyznenie básne po viacnásobnom prečítaní a porovnávali ho s prvým prečítaním

V ďalšej časti sme rozoberali ukážky básní a tvorili úlohy k nim, zamerané na kritické čítanie. Učitelia pripravili úlohy na lepšie pochopenie uvedených textov:

1. Martin Rázus – Radost' - dat'

- Tvorba grafického modelu básne na základe jeho kompozičného usporiadania, jeho kritické posudzovanie
- Motív *Deň – žobrák bosý* a jeho posúdenie v kontexte celej básne
- Hľadať epitetá (básnické prívlastky) – preformulovať ich do hovorovej reči
- Vyhľadať inverziu a preformulovať ju tak, aby bol slovosled správny a zrozumiteľný
- Napísať krátku úvahu o tom, ako M. Rázus vidí svoje poslanie básnika, kňaza a národného vodcu
- Kriticky posúdiť aktuálnosť básne v dnešnej dobe

2. Laco Novomeský – Romboid

- Zmena názvu básne na základe jej prečítania a kritického posúdenia
- Výklad a porozumenie zdanlivo nezmyselného verša v básni *odišli lode africké*
- Vyhľadávanie geometrických tvarov v texte, posúdenie ich estetickej funkcie, medzipredmetový vzťah s matematikou
- Hľadanie kľúčového slova v básni (opakuje sa 3-krát)
- Vysvetlenie pointy básne, jej kritické posúdenie, aktuálnosť textu
- Zhodnotenie voľného verša v básni, vyvodenie záveru o metrickej organizácii verša
-

3. Ján Motulko – Počúvam, Pane

- Posúdenie lyrickosti básne, vyhľadávanie lyrických prvkov a motívov duchovnej lyriky
- Objasnenie zmyslu výrazov *zvest' staronová, vierolomný Brutus, čo nemlúvniatkam dajú nebyť*
- Vyhľadať viacnásobnú anaforu, vysvetliť jej prepojenia s významom básne a náboženskými a biblickými textami
- Vysvetlenie významu rozdelenia básne kompozičným predelom na nerovnaké časti
- Vyhľadať metafory a metonymiu, vysvetliť ich význam v diele
- Kritické posúdenie kľúčových slov vo *veršoch i tí, čo majú na mňa drsné dlane, i tí, čo starkým berú chlebič* (význam, štylistické zaradenie, funkcia)

4. Ján Kostra – Chut' po bozkoch

- Kritické posúdenie a určenie osoby – kto je *ty* v uvedenej básni – z *vecí, ktoré máš, teba majú, chlácholia ťa*
- Analýza kompozície a premyslenej štruktúry básne na základe rozboru vetnej stavby (prepojenie so slovenským jazykom)
- Rozbor zmyslových vnemov v 1. strofe, ich kritické posúdenie
- Analýza motívov *živé a mŕtve* v básni, posúdenie ich významu
- Zameranie na záver básne, do akého pocitu a nálady vyústila
- Súhrnné zhodnotenie básne, porovnať prvé a posledné čítanie – vplyv na celkové porozumenie textu

13. Závěry a odporúčania:

Členovia Klubu odporúčajú pri práci s básnickým textom so žiakmi OA:

- pozorné a viacnásobné čítanie básnických textov, aj hlasné čítanie poézie
- sústred'ovanie sa na dôležité miesta textu, napríklad na názov básne, začiatok a koniec verša, veršový presah, pointu, záverečné verše
- hľadanie nesystémových a systémových, opakujúcich sa prvkov v texte
- hľadanie hlavných motívov, kľúčových slov
- upozorňovanie žiakov na použité trópy a figúry, ich rozšifrovanie
- upozorňovanie na náznaky v texte, asociácie
- hľadanie aktuálnych (nadčasových) motívov v diele
- povzbudzovať žiakov vo vyjadrovaní vlastného názoru na básnický text - nejestvuje jediná správna interpretácia - žiakcu interpretáciu neodmietame - tvrdenia žiakov sa vždy musia opierať o presvedčivú argumentáciu

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Janka Klepáčová
15. Dátum	4. 5. 2021
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Jana Gajdošová
18. Dátum	4. 5. 2021
19. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu